

Ngày soạn:

Tiết 90: PHÉP CHIA PHÂN SỐ

Ngày dạy:

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC:

1. Kiến thức: HS hiểu khái niệm số nghịch đảo và biết cách tìm số nghịch đảo của một phân số khác 0. HS hiểu và vận dụng được quy tắc chia phân số

2. Kỹ năng: Có kỹ năng thực hiện phép chia phân số

3. Thái độ: Giáo dục hs tính cẩn thận, chính xác.

II. CHUẨN BỊ TÀI LIỆU-TBĐH:

1. Chuẩn bị của thầy: SGK, SGV, tài liệu tham khảo, thước thẳng.

2. Chuẩn bị của trò: ĐDHT, SGK, phiếu học tập.

III. TIẾN TRÌNH HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC:

1. Ôn định tổ chức:

2. Kiểm tra bài cũ:

Nêu các tính chất của phép nhân phân số? Viết dạng tổng quát?

3. Bài mới:

Hoạt động của thầy - trò	Nội dung kiến thức
<u>Hoạt động 1:</u> Tìm hiểu về số nghịch đảo GV: cho HS làm? 1 HS: 2 HS lên bảng, cả lớp làm vào vở. GV: Ta nói: $\frac{1}{-8}$ là số nghịch đảo của -8; -8 là số nghịch đảo của $\frac{1}{-8}$; Hai số $\frac{1}{-8}$ & -8 là hai số nghịch đảo của nhau. HS: a) $-8 \cdot \frac{1}{-8} = 1$; b) $\frac{-4}{7} \cdot \frac{7}{-4} = 1$ GV: gọi 1 HS đứng tại chỗ làm? 2 HS: làm ?2 GV: Vậy thế nào là 2 số nghịch đảo của nhau? HS: Phát biểu định nghĩa. GV: cho HS làm? 3 HS: làm? 3. GV: Gv lưu ý cho hs khi trình bày tránh sai lầm khi viết số nghịch đảo của $\frac{1}{7} : \frac{1}{7} = \frac{7}{1}$ <u>Hoạt động 2:</u> Phép chia phân số	1. Số nghịch đảo ?1 Hướng dẫn a) $-8 \cdot \frac{1}{-8} = 1$; b) $\frac{-4}{7} \cdot \frac{7}{-4} = 1$ $\frac{1}{-8}$ là số nghịch đảo của -8; -8 là số nghịch đảo của $\frac{1}{-8}$ Hai số $\frac{1}{-8}$ & -8 là hai số nghịch đảo của nhau. ?2 Hướng dẫn $\frac{-4}{7}$ là số nghịch đảo của $\frac{7}{-4}$; $\frac{7}{-4}$ là số nghịch đảo của $\frac{-4}{7}$; Hai số $\frac{7}{-4}$ và $\frac{-4}{7}$ là hai số nghịch đảo của nhau. *Định nghĩa: (SGK-42) ?3 Hướng dẫn Số nghịch đảo của $\frac{1}{7}$ là 7 Số nghịch đảo của -5 là $\frac{1}{-5}$ Số nghịch đảo của $\frac{-11}{10}$ là $\frac{10}{-11}$ Số nghịch đảo của $\frac{a}{b}$ là $\frac{b}{a}$ (a, b $\in$ Z. a $\neq$ 0, b $\neq$ 0)

GV: Cho hs hoạt động nhóm ?4
 HS: hoạt động nhóm ?4
 GV: Em có nhận xét gì về mối quan hệ giữa phân số $\frac{3}{4}$ và $\frac{4}{3}$?
 HS: hai $\frac{3}{4}$ và $\frac{4}{3}$ này nghịch đảo nhau.
 GV: Ta đã thay phép chia phân số $\frac{2}{7} : \frac{3}{4}$ bằng phép tính nào?
 HS: Ta thay phép chia phân số $\frac{2}{7} : \frac{3}{4}$ bằng phép nhân $\frac{2}{7} \cdot \frac{4}{3}$.
 GV: Vậy một số nguyên chia cho một phân số cũng chính là chia một phân số cho một phân số.
 GV: Em hãy phát biểu quy tắc chia một phân số cho một phân số?
 HS: phát biểu quy tắc như SGK và nêu dạng tổng quát.
 GV: treo bảng phụ ?5 và gọi 3 hs lên điền
 GV: Vậy muốn chia một phân số cho một số nguyên khác 0 ta làm như thế nào?
 HS: Ta giữ nguyên tử và nhân mẫu với số nguyên
 GV: Gọi 3 hs lên bảng làm ?6
 HS: Làm ?6
 GV: GV: Tổ chức cho HS chơi trò chơi tiếp sức bài 84 (43SGK).
 GV: Gồm 7 phép tính yêu cầu các tổ phân công 7 bạn thi tiếp sức mỗi bạn thực hiện 1 phép tính.
 Nếu tổ nào đúng và thời gian ngắn nhất là tổ thắng.
 HS: Hai đội chơi trò chơi giải toán tiếp sức. HS còn lại cũng làm bài tập để kiểm tra.

2. Phép chia phân số:

Vd: Tính:

$$-6 : \frac{3}{5} = \frac{-6}{1} : \frac{3}{5} \\ = \frac{-6}{1} \cdot \frac{5}{3} = -10$$

***Quy tắc:** Muốn chia một phân số hay một số nguyên cho một phân số, ta nhân số bị chia với số nghịch đảo của số chia.

Tổng quát:

$$\frac{a}{b} : \frac{c}{d} = \frac{a}{b} \cdot \frac{d}{c} = \frac{a \cdot d}{b \cdot c}$$

$$a : \frac{c}{d} = a \cdot \frac{d}{c} = \frac{a \cdot d}{c}$$

$$(a, b, c, d \in \mathbb{Z}; b, c, d \neq 0)$$

?5 Hướng dẫn

$$a) \frac{2}{3} : \frac{1}{2} = \frac{2}{3} \cdot \frac{2}{1} = \frac{4}{3}; \quad b) \frac{-4}{5} : \frac{3}{4} = \frac{-4}{5} \cdot \frac{4}{3} = \frac{-16}{15}$$

$$c) -2 : \frac{4}{7} = \frac{-2}{1} \cdot \frac{7}{4} = \frac{-7}{2}; \quad d) \frac{-3}{4} : 2 = \frac{-3}{4} \cdot \frac{1}{2} = \frac{-3}{8}$$

Nhận xét : SGK-42

$$\frac{a}{b} : c = \frac{a}{b : c} \quad (b, c \neq 0)$$

?6 Hướng dẫn

$$a) -7 : \frac{14}{3} = -7 \cdot \frac{3}{14} = \frac{-3}{2};$$

$$b) \frac{-3}{7} : 9 = \frac{-3}{7} \cdot \frac{1}{9} = \frac{-1}{21}$$

Bài tập 84 trang 43 SGK:

Hướng dẫn

$$e) \frac{5}{9} : \frac{5}{-3} = \frac{5}{9} \cdot \frac{-3}{5} = \frac{-1}{3}$$

$$g) 0 : \frac{-7}{11} = 0 \cdot \frac{11}{7} = 0$$

$$h) \frac{3}{4} : (-9) = \frac{3}{4 \cdot (-9)} = \frac{1}{-12} = \frac{-1}{12}$$

4. Củng cố - Luyện tập:

– GV nhấn mạnh lại quy tắc chia hai phân số.

– Hướng dẫn học sinh làm các bài tập còn lại SGK.

5. Hướng dẫn học sinh học ở nhà:

– Học sinh về nhà học bài và làm các bài tập còn lại SGK.

Chuẩn bị bài tập phần luyện tập.